Myšlienky, ktoré poletujú nad životom

PETER PALUŠ

ARTEM

Túlam sa krásou i zložitosťou života, neustále sa stretávam s menej známym umením, ktoré sa usilujem predstaviť ľuďom. Je v ňom ukrytý jeden z nedefinovateľných genómov osobnosti, hodnota jej duše i zmysel životného poslania. Patrí medzi bohatú škálu osobného prejavu človeka, ktorý akoby ponúkal človeku obohatenie jeho bytia.

Objavujem neznámych výtvarníkov, zviditeľňujem často zabudnuté, či menej známe umelecké talenty, aby ich dielo nečakalo desaťročia, kým sa mu divák ospravedlní za nevšímavosť. Umenie je život. Ono poletuje i dýcha.

Začnem niekoľkými vetami o doposiaľ málo zmapovateľnej, v poradí tretej významnej generácii výtvarných umelcov Slovenska v XX. storočí. Je ňou Generácia 1950, umelci ktorí sa narodili okolo tohto roku, výtvarníci, ktorí absolvovali spravidla vysokoškolské štúdiá v sedemdesiatich rokoch minulého storočia a následne vstupovali do výtvarného života. Patria sem umelci, ktorí dostali jedno z najlepších školení, aké sa mohlo slovenskému výtvarnému umeniu dostať. Na bratislavskej Vysokej škole výtvarných umení prednášali svetovo rešpektované osobnosti. V. Hložník, A. Brunovský, P. Matejka, J. Mudroch, R. Pribiš, J. Kostka, D. Castiglione a mnohí ďalších. Tvorcovia hodnôt svetového významu.

Jedným z mimoriadne talentovaných, dnes vzácnych umelcov bol Peter Paluš. Objavoval zázraky figurálnej krásy i abstraktnej kompozície. Sprvu komorné obrazy, v ktorých citlivo sprostredkovával svoje videnie okolitého sveta, záhadnú mĺkvosť i krásu úsmevu ženských tvári, často s architektonicky komponovanou obrazovou plochou. Neskôr prechádzal k rozmernejším obrazovým formátom. Tie nesú monumentalitu výrazu, kultivovanú farebnosť i myšlienkové pozadie. V každom jeho diele je časť symboliky, životnej filozofie i jedinečnosti.

Peter Paluš namaľoval dobu. Dnes považujem jeho dielo za hlboký pohľad na koniec XX. storočia. Charakterizuje kus tohto sveta a jeho život. Cez bohatstvo skromného tvorcu veľkého talentu.

Akademický maliar Peter Paluš /1952 – 2022/ absolvoval v roku 1978 Vysokú školu výtvarných umení u docenta Dezidera Castiglioneho. V technikách olejomaľby a kresby realizoval tiež niektoré monumentálne diela. Napríklad realizoval priečelie Domu kultúry v Snine, dostal 2. cenu v súťaži za návrh opony pre divadlo J.Záborského v Prešove, ako je aj autorom výtvarných riešení niekoľkých reprezentačných miestnosti na Slovensku. Realizoval niekoľko samostatných výstav a zúčastnil sa na viacerých kolektívnych. Žil a tvoril v Bratislave.

Petra Paluš vedel snívať i mnohé sny napĺňať. S jeho významným dielom vstupujeme medzi verejnosť, aby sme zdôraznili jeho krásu i abstraktno-figurálnu hodnotu. Pretože jeho obrazy dýchajú neopakovateľným čarom žitia.

Ľuboslav Moza

Marec 2023

www.artem.sk
artem@artem.sk

ARTEM

Slovensko-český klub